

KOBCIYAH MAANKA

WQ : ABUBAKAR DAWUUD
Tarjumaa : ABDI WAHAAB BASHIR

A
b
d
i
w
a
h
a
a
b

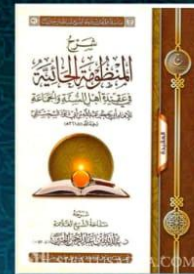
B
a
s
h
i
r

iimaanka wanaagsan iyo camalka wanaagsan
ayaa lagu helaa nolosha wanaagsan
ee qof walbaaba uu raadinaayo.

Buuggan waxa qoray
Abuu Bakar Ibnu Abii Dawuud

المنظومة الحائية

Waxa Tarjumay
Abdi Wahaab Bashir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

MAHADNAQ

Mahad dhamaanteed Alla iska leh .Nabi Muxamed
 Naxariis iyo Nabad galyo Korkiisa Alle ha yeelo
 Ugur horayn Waxay mahad oo idil u sugnaatay Allah
 (SWT) oo ii ogalaaday akhrinta iyo fahanka
 Buuggan kadibna i waafajiyay tarjumidda
 Kutubkan qiimaha badan, i siiyay waqtigii iyo
 hantidii ku baxdayba
 Marka Xigtana Waxaan ku mahadinaa
 Walidiintayda gaaar ahaan Hooyo macaan Sahra
 Cabdi Guhaad, iyo Aabahay Bashiir Dhaahir Alle ha
 unaxariistee, qabrigiisana ha u wasiciyee aqristaha
 wanagsanoow waxaan kaa cod San inaad adigana
 iigu ducayso

Waxaan sidoo kale mahad celin ballaaran iga
 mudan Macalimiintaydii, oo halkan aan taganahay u
 sabab ahaa uu Kow ka yahay Macalin Maxamed
 Ibraahim. Waa macalinkaygii Quranka isoo baraye,
 ajar aanla sokoobi Karin Alle haka siyee
 Waxaa lamida Shekh Cali oo iiga bilaabay
 Arbaciinka ilaa saxiixul Bukhaari, iyo kutubo kale
 oo badan oo halkan aan ku wada soo koobi karin

**hadana Mudiir ka ah Machadka Al_Huda Alle ajar
aanla sokoobi karin haka siyeee**

Markaan Buugan Qoristiisa aan bogay

منظومه الحيا ئيه

**Waxaanku dul aqriyay Culumo ey bulshadu ku
kalsoon yihiin Cilmigooda Waana kuwan**

**Cabdullahi Cuthmaan isxaaq oo caan ku ah Shekh
Cabdullahi Bullo
Maxammed Cabdullahi Aadam(Mudiiirka
(machadka imaamu maalik**

AFEEF

**Waxaan ka afeefanayaa dhamaan wixii qalad ah ee
aad ku aragtaan dhiganahaan
insi baan ahayoo hilmaam badan,degdegsanaan iyo
daciifnimo baan u saxiib ahay wixii qaladoo ka
dhasha bal iga aqbala oo ila saxa.Alle weyne
ayuunbaa gefin oo qaldamine**

**Hadii aad donayso in lagaa dhagayso Kitaabkaan
laqbada iyo xifdintaba nagala Soo xariir
Whatsapp:+254729401013 ama isagoo la
aqrinayana ka daawo YouTube:Yacquub111**

حائية ابن ابي داود في السنة

[عدد أبياتها : 36]

- (1) تَمَسَّكَ بِحَبْلِ اللَّهِ وَاتَّبَعَ الْهُدَى
وَلَا تَكُ بِدَعِيًّا لَعَلَّكَ تُفْلِحُ
- (2) وَدِنَ بِكِتَابِ اللَّهِ وَالسُّنَنِ الَّتِي
أَتَتْ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ تَنْجُ وَتَرْبِحُ
- (3) وَقُلْ غَيْرُ مَخْلُوقٍ كَلَامُ مَلِكِنَا
بِذَلِكَ دَانَ الْأَتْقِيَاءُ وَأَفْصَحُوا
- (4) وَلَا تَكُ فِي الْقُرْآنِ بِالْوَقْفِ قَائِلًا
كَمَا قَالَ أَتْبَاعُ لِحْجِهِمْ وَأَسْجَحُوا
- (5) وَلَا تَقُلِ الْقُرْآنُ خَلْقًا قَرَأَتْهُ
فَإِنَّ كَلَامَ اللَّهِ بِاللَّفْظِ يُوضَحُ
- (6) وَقُلْ يَتَجَلَّى اللَّهُ لِلْخَلْقِ جَهْرَةً
كَمَا الْبَدْرُ لَا يَخْفَى وَرَبُّكَ أَوْضَحُ
- (7) وَلَيْسَ بِمَوْلُودٍ وَلَيْسَ بِوَالِدٍ
وَلَيْسَ لَهُ شِبْهُ تَعَالَى الْمَسْبَحُ
- (8) وَقَدْ يُنْكَرُ الْجَهْمِيُّ هَذَا وَعِنْدَنَا
بِمِصْدَاقٍ مَا قُلْنَا حَدِيثُ مُصَرَّحُ
- (9) رَوَاهُ جَرِيرٌ عَنْ مَقَالِ مُحَمَّدٍ
فَقُلْ مِثْلَ مَا قَدْ قَالَ فِي ذَاكَ تَنْجَحُ
- (10) وَقَدْ يُنْكَرُ الْجَهْمِيُّ أَيْضًا يَمِينُهُ
وَكَلَّنَا يَدِيهِ بِالْفَوَاضِلِ تَنْفَحُ
- (11) وَقُلْ يَنْزِلُ الْجَبَّارُ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ
بِلا كَيْفٍ جَلَّ الْوَاحِدُ الْمَتَمَدِّحُ

- (12) إِلَى طَبَقِ الدُّنْيَا يَمُنُّ بِفَضْلِهِ
فَتُفْرَجُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَتُفْتَحُ
- (13) يَقُولُ : أَلَا مُسْتَغْفِرٌ يَلْقَى غَافِرًا
وَمُسْتَمْنَحٌ خَيْرًا وَرِزْقًا فَأَمْنَحُ
- (14) رَوَى ذَاكَ قَوْمٌ لَا يُرَدُّ حَدِيثُهُمْ
أَلَا حَابَ قَوْمٍ كَذَّبُوهُمْ وَقُبِّحُوا
- (15) وَقُلْ إِنَّ خَيْرَ النَّاسِ بَعْدَ مُحَمَّدٍ
وَزِيرَاهُ قُدَمَاءُ , ثُمَّ عُثْمَانُ أَرْجَحُ
- (16) وَرَابِعُهُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ بَعْدَهُمْ
عَلِيٌّ حَلِيفُ الْخَيْرِ , بِالْخَيْرِ مُنْجَحُ
- (17) وَإِنَّهُمْ وَ الرِّهْطُ لَا رَيْبَ فِيهِمْ
عَلَى نُجْبِ الْفِرْدَوْسِ فِي الْخُلْدِ تَسْرَحُ
- (18) سَعِيدٌ وَسَعْدٌ وَابْنُ عَوْفٍ وَطَلْحَةُ
وَعَامِرُ فَهْرٍ وَالزُّبَيْرُ الْمَمْدَحُ
- (19) وَقُلْ خَيْرَ قَوْلٍ فِي الصَّحَابَةِ كُلِّهِمْ
وَلَا تَكُ طَعَنًا تَعِيبُ وَتَجْرَحُ
- (20) فَقَدْ نَطَقَ الْوَحْيُ الْمُبِينُ بِفَضْلِهِمْ
وَفِي الْفَتْحِ آيٌ فِي الصَّحَابَةِ تَمْدَحُ
- (21) وَبِالْقَدْرِ الْمَقْدُورِ أَيْقِنُ فَإِنَّهُ
دِعَامَةُ عَقْدِ الدِّينِ وَالدِّينُ أَفِيحُ
- (22) وَلَا تُنْكَرَنَّ جَهْلًا نَكِيرًا وَمُنْكَرًا
وَلَا الْحَوْضَ وَالْمِيزَانَ إِنَّكَ تُنْصَحُ
- (23) وَقُلْ يُخْرِجُ اللَّهُ الْعَظِيمُ بِفَضْلِهِ

- مِنَ النَّارِ أَجْسَادًا مِّنَ الْفَحْمِ تُطْرَحُ
 (24) عَلَى النَّهْرِ فِي الْفِرْدَوْسِ تَحِيًا بِمَائِهِ
 كَحَبِّ حَمِيلِ السَّيْلِ إِذَا جَاءَ يَطْفَحُ
 (25) فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ لِلْخَلْقِ شَافِعٌ
 وَقُلْ فِي عَذَابِ الْقَبْرِ حَقٌّ مُّوَضَّحٌ
 (26) وَلَا تُكْفِّرَنَّ أَهْلَ الصَّلَاةِ وَإِنْ عَصَوْا
 فَكُلُّهُمْ يَعْصِي وَذُو الْعَرْشِ يَصْنَحُ
 (27) (وَلَا تَعْتَقِدْ رَأْيَ الْخَوَارِجِ إِنَّهُ
 مَقَالٌ لِّمَنْ يَهْوَاهُ يُرْدِي وَيَفْضَحُ
 (28) وَلَا تَكُ مُرْجِيًّا لَّعُوبًا بِدِينِهِ
 أَلَا إِنَّمَا الْمُرْجِيُّ بِالذِّينِ يَمْرَحُ)
 (29) وَقُلْ إِنَّمَا الْإِيمَانُ قَوْلٌ وَنِيَّةٌ
 وَفِعْلٌ عَلَى قَوْلِ النَّبِيِّ مُصَرَّحٌ
 (30) وَيَنْقُصُ طَوْرًا بِالْمَعَاصِي وَتَارَةً
 بِطَاعَتِهِ يَنْمِي وَفِي الْوِزْنِ يَرْجَحُ
 (31) وَدَعْ عَنْكَ آرَاءَ الرِّجَالِ وَقَوْلَهُمْ
 فَقَوْلُ رَسُولِ اللَّهِ أَزْكَى وَأَشْرَحُ
 (32) وَلَا تَكُ مِنْ قَوْمٍ تَلْهَوُ بِدِينِهِمْ
 فَتَطْعَنَ فِي أَهْلِ الْحَدِيثِ وَتَقْدَحُ
 (33) إِذَا مَا اعْتَقَدْتَ الدَّهْرَ يَا صَاحِبَ هَذِهِ
 فَأَنْتَ عَلَى خَيْرٍ تَبَيَّتْ وَتُصْبِحُ

قال أبو بكر بن أبي داود : هذا قولي , وقول أبي , وقول أحمد بن حنبل ,
 وقول من أدركنا من أهل العلم , ومن لم ندرك ممّن بلغنا عنه , فمن قال
 غير هذا فقد كذب .. وهنا تمت المنظومة و الحمد لله أولاً وآخراً وصلي الله
 علي نبينا محمد وآله وصحبه اجمعين

**wuxuu yiri Abuu Bakar Ibnu Abii Dawuud:kani waa
 hadalkayga,iyo hadalka abahay,iyo hadalka Ibnu
 xanbal,iyo cidaan kasoo gaarnay oo kamida ehlu
 Cilmiga,Cidii dhahdaa waxaan sidaa ahayn been
 Buu sheegay
 Bal aan Isla eegno Wuxuu yiri Abuu Bakar iyo wixii
 ey yiraahdeen dadka uu cilmigaa kasoo gaaray**

بسم الله الرحمن الرحيم

(1) تَمَسَّكَ: Qabso
 بِحَبْلِ اللَّهِ: Xarigga Alle
 وَاتَّبَعَ: Raac
 الْهُدَى: Hanuunka
 وَلَا تَكُ: Hanoqonin
 بِذَعِيٍّ: Bidcoole
 لَعَلَّكَ: Xaqiiqdii
 تُفْلِحُ: Waad libaaniye

Qabso xarigga alle(Quraanka & sunnada nabi
 عليه وسلم
 oo raac hanuunka Hana noqon bidcoole aad
 libaantide

Shekha Laba arin ayuu halkan ku sheegay

1:HIDAAYADA

2: BIDCO

1:HIDAAYADA

Hidaayadu Waxay u qeeb santaa labo

1:هدايه دلالة وارشاد وبيان: Xaqoo lagu cadeeyo

2:هدايه توفيق وإلهام: Xaqoo lagu wafajiyo

1:هدايه دلالة وارشاد وبيان : xaqoo lagu cadeeyo

Alle arintaa markuu ka hadlayay Wuxuu yiri

وَأَمَّا ثَمُودُ: Reer thamuud

فَهَدَيْنَاهُمْ: Waxaynutusinay xaqii

فَاسْتَحَبُّوا: Waxayna ka jecladen

الْعَمَى عَلَى الْهُدَى: indho la"aan (baadi) hanuunkii

فَأَخَذْتَهُمْ: Waxaana qabtay

صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ: Qaylo cadaab wax dulleya

بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ: Waxay kasbanayeen darteed

2: هدايه توفيق والهام: Xaqoo lagu wafajiyo

**In xaqqa lagu waafajiyo qalbigana hanuun lagu
galiyo diintana laguugu sugo aadna kudhimatid
kaliya alle unbaa awooda, markuu alle arintaa ka
hadlayayna Wuxuu yiri**

إِنَّكَ لَا تَهْدِي: Aduugu ma hanuunisid

مَنْ أَحْبَبْتَ: Cidaad jeceshahay

وَلَكِنَّ اللَّهَ: Lkn Alla

يَهْدِي: Hanuniya

مَنْ يَشَاءُ: Ciduu doono

وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ: isagaana og kuwa Hanuunsan

**Rasuulka ﷺ ma awoodo inuu xaqqa kuwaafajiyo
Wuxuu awodaa inuu kutusiyo uun**

BIDCO

Wuxuu yiri ibnu cuthaymiin

Luuqada bidco waxaa lagu yirahdaa أَلْبَدْعَةُ لُغَةً

Shay cusub/wax diinta lagu Soo daray شَيْءٌ الْمُسْتَحْدَثُ:

Culimada kalana waxay yiraahdeen

Bidcadu waa inaad wax samayso adoonan kaga

dayanin cid kaaga horaysay

Rasuulkeena muxamed ﷺ

wuu inooga diga Bidcada wuxuuna noo sheegay

iney baadi tahay badidina ay naar kuugu tuuri

Kadiin dhigo: (2) وَدِينُ

Kitaabka Alle: بَكْتَابِ اللَّهِ:

iyo sunnoyinkii: وَالسُّنَنِ:

Tasoo: التِّي:

Kusoo aroortay: أَتَتْ:

Rasuulkii alle: عَنْ رَسُولِ اللَّهِ:

Waad badbaadiye: تَنْجُ:

Waad faaidiye: وَتَرْبِحُ:

Waxaa ka diin dhigataa axadiista saxiixa ah ee

nabiga kasoo arooray

(3) وَقُلْ: Waxaa tiraahdaa
 غَيْرُ مَخْلُوقٍ: Mid la abuuray Maaha
 كَلَامُ مَلِكِنَا: Boqorkeena hadalkiisa
 بِذَلِكَ: Sidaseey
 دَانَ: Kadiin dhigteen
 الْأَتْقِيَاءُ: Kuwii cabsida badnaa
 وَأَفْصَحُوا: ayna ucadeyeen/dadka

Ha dhihin Quraanka waala waala abuuray

(4) وَلَا تَكُ: Ha ahaanin
 فِي الْقُرْآنِ: Quraanka dhaxdiisa
 بِالْوَقْفِ قَائِلًا: Mid dhaha istaagid
 كَمَا: Sidii
 قَالَ: ay yiraahdeen
 أَتْبَاعُ: Kuwii raacay
 لَجْهَمُ: Jaham ibnu abii safwaan
 وَأَسْجَحُوا: Wayna fududeesteen

LABA QOLO AYUU GAAGA DIGYAA SHEEKHA

1:WAQIFIYAH

2: JAHMIYAH

WAQIFIYAH

Markuu sheekh waaqifiyah ka hadlayay Wuxuu yiri
 hadhihin Quraanka dhaxdiisa waxaa ah istaagid
 Waxay yiraahdeen Quraanka waa hadalkii ilahey,
 waxaa lagu yiri kudara lama abuurin
 waxay dheheen waanka gaabsanaynaa in aan
 dhahno Quraanka lama abuurin maba kahadlayno

2:JAHMIYAH

Waxay yiraahdeen Quraanka waala abuuray
 sidaa darteed ayuu sheekha kuu leeyahay
 ha dhihin sidii ay yiraahdeen kuwii raacay jaham
 ibnu abii safwaan

(5) وَلَا تَقُلِ الْقُرْآنُ : Quraanku ha dhihin

خَلَقَ: Maqluuq weeye
 قَرَأَتْهُ: aan aqriyay
 Nusqa kalana waxay leedahay
 وَلَاتُكُ الْقُرْآنُ: Quraanku ha dhihin
 خَلَقًا: Maqluuq weeye
 مِنْ قِرَاءَةٍ: Xaga aqrinta
 فَإِنَّ كَلَامَ اللَّهِ: Hadalkii Alla
 يُوضَحُ: Lagu cadeyaa
 بِالْفُظِّ: Lafdiga
 (6) وَقُلْ: Waxaa tiraahdaa
 يَتَجَلَّى: Wuxuu u muuqan donaa
 اللَّهُ: Alle
 لِلْخَلْقِ: Khalqiga
 جَهْرَةً: Si cad
 كَمَا الْبَذْرُ: Sida dayax taban iyo afaraad
 لَا يَخْفَى: Uusan uqarsoomin
 وَرَبُّكَ: Rabigagaa
 أَوْضَحُ: Kacadaan badan

Sheekha halkan Wuxuu kaga hadlayaa in Alle la
 arki doono Malinta Qiyaame
 isagoo Alle ka hadlayayna Wuxuu yiri

وَوُجُوهُ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ

Wajiyaal Malintaa way ifi rabigeedna way eegi

لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ

Kuwa wanaaga falay waxaa usugnaaday wanaag

((jano) (Aakhiro) iyo siyaado (Aragga Alle

Nabigeenana Wuxuu nosheegay in aynu arki doono

Alle Malinta Qiyaame

Culimadana waxay yiraahdeen ilahey waa la arki

بَغَيْرِ حَائِطٍ: Koobid la"aan

**Ilahey waxaala arki koobid la"aan oo ilahey Ayaa
wax kasta ka wayn, indhahaagan yari mawada koobi**

karaan Alle

Muctazilo ayaa diidey in alle la arko doono

waxaana Shekh u"ah zimaqshari isagana

waxaala tararaxday

لَّنْ

Imaamu malik Wuxuu yiri markuu arintaa ka

hadlayay

وَمَنْ يَرَىٰ: Ruxii u arka

النَّفْيَ بِلَنْ: Nafyiga bilan
 مُأَبَدًا: iney waligeed tahay
 فَقَوْلُهُ: Hadalkiisa
 أَرَدَدَ: Celi

Ibnu Qayim markuu ka hadlayay in alle la arki doono
 wakii lahaa

Nimco tan oogu wanaagsan waa inaad ilahey
 aragto, cadaab mideeda oogu daranna waa in alle
 lagaa xijaabo

قال ابن قيم رحمه الله
 اَعْلَى النِّعَمِ نَعِيمٌ وَجْهُهُ وَجِطَابُهُ فِي جَنَّةِ الْحَيَوَانِ وَاشْتَدَّ شَيْئاً فِي الْعَذَابِ
 حِجَابُهُ سُبْحَانَ عَنْ سَاكِنِ النَّيِّرَانِ

(6) وَلَيْسَ بِمَوْلُودٍ: Alle maaha mid la dhalay

وليس بوالدٍ: Mid wax dhalayna maaha

وليس: Uma sugnaanin

له: Alle

شِبْهٌ: Wax u"eg oo lamida yacni shaabaha

تَعَالَى: Waxaa kor ahaaday

المُسَبَّحُ: Alihii laga nazahayey ceeb iyo nusqaaan

dhamaanteed

**Si kooban Culimada sifaadka ilahey labo ayeey
uqaybiyaan**

1:Sifo Alle loo sugayo sida:Alle Waa Kali

2: Sifo Alle loo diidayo sida: لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ

**Sheekha Wuxuu yiri wax ilahey lamida majiro halkaa
Wuxuu kaaga digayaa Mushabiha oo Alle ayeey
Qalqigiisa kushabeheen iyagoo dhahay Alle gacan
ayuu leeyahay anagana gacan ayaan leenahay waji
..... ayuu leeyahay anagana
Alle Quraankiisa Wuxuu kuyiri**

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

**Alle wax lamida majiro waana maqle arke
Haa wax lamida majiro sifooyinkiisa asmadiisa
awodiisa dhinac walba**

(7) وَقَدْ يُنْكِرُ: Inuu inkiri baa xaqiiqa ah

Ninka jahmiga ahi: الْجَهْمِيُّ
 in alle la arki doono: هَذَا
 agtaanadana waxaa ah: وَعِنْدَنَا
 Waxaynu niri wax rumaynaya: بِمِصْدَاقِ مَا قُلْنَا
 Xadiis baa ah: حَدِيثٌ
 Cadaynaya in Alle la arki doono: مُصَرَّحٌ
 Waxaa wariyay: (8) رَوَاهُ
 Jariir: جَرِيرٌ
 Oraahdii nabi muxamed weeye: عَنْ مَقَالِ مُحَمَّدٍ
 Waxaa tiraahdaa: فَقُلْ
 Siduu nabiga yiri: مِثْلَ مَا قَدْ قَالَ
 Uuka yiri in alle la arki doono: فِي ذَلِكَ
 Waad gulaysaniye: تَنْجَحُ
 Kan Muctaziliga ahaw dheh siduu nabiga ka yiri
 aragtida ilahey aad gulaysatide
 inuu inkiri baa xaqiiqa ah: (9) وَقَدْ يُنْكِرُ
 Ninka jahmiga ahi: الْجَهْمِيُّ
 Lagu noqoye: أَيْضًا
 Alle midigtiisa: يَمِينُهُ
 Labada gacmood ee Allana: وَكِلْتَا يَدَيْهِ
 Waxay bixiyaan: تَنْفُخُ
 Siismooyin iyo Khayr: بِالْفَوَاضِلِ

**Jahmiyah: way didaan sifooyinka Alle wayna
awilaan**

Waxaa tiraahdaa: وَقُلْ: (10)

Wuu sodagaa: يَنْزِلُ:

Alihii waynaa: الْجَبَّارُ:

Habeen walba: فِي كُلِّ لَيْلَةٍ:

Qaab la"aan: بِلا كَيْفٍ:

Waynaaye: جَلَّ:

Alihii kaliga ahaa: الْوَاحِدُ:

La amaanayey oo amanaa: الْمَتَمَدِّحُ:

Samada dhaw ayuu Iman: (11) إِلَى طَبَقِ الدُّنْيَا:

Wuxuu kugaladaysan: يَمُنُّ:

(adoomadiisa)

Fadligiisa: بِفَضْلِهِ:

Waxaa la faydi: فَتَفْرَجُ:

Samada ilbabeheeda: أَبْوَابُ السَّمَاءِ:

Waana lafuri: وَتُفْتَحُ:

Wuxuu dhihi: (12) يَقُولُ:

(Markuu somada dhaw yimaado)

Hoyaay/Baraaruge: أَلَا:

Mid dambi dhaaf waydiisan majiraa: مُسْتَغْفِرٌ:

oo lakulmi: يَلْقَى:

Alle dambiyada dhaafa: غَافِرًا:

iyo mid siismo dalbayo majiraa: وَمُسْتَمْنَحٌ
 oo khayra: خَيْرًا
 iyo riziqa: وَرِزْقًا
 oo la siiyo: فَأَمْنَحُ
 Waxaa wariyay: (13) رَوَى
 arintaa /alle inuu soodago in la arki doono iyo: ذَاكَ
 sifooyinka kalaba
 dad: قَوْمٌ
 aanla celinin: لَا يُرَدُّ
 Xadiiskooda: حَدِيثُهُمْ
 Baraaruge: أَلَا
 Waxaa khasaaray: خَابَ
 dad: قَوْمٌ
 Beeninaya: كَذَّبُوهُمْ
 Alle ha fool xumeyee: وَقُبِّحُوا
 Waxaa tiraahdaa: (14) وَقُلْ
 Dadka kan oogu kheerka badan: إِنَّ خَيْرَ النَّاسِ
 Nabi muxamed gadashii: بَعْدَ مُحَمَّدٍ
 Labadisii waziir weeye: وَزِيرَاهُ
 Ee Horeeyay: قَدْماً
 intaa kadibna: ثُمَّ
 Cuthmaan weeye: عُثْمَانُ
 Sida saxda ah: أَرْجَحُ

**Culimadu waxay is waydiyeen Nabi Muxamed
gadashii yaa oogu kheer badan, waxay isku raceen
labadisii waziir waa Abuubakar& Cumar Alle haka
.wada raali noqdee**

**Waxaa uhoreeya Abuubakar waxaa ku xiga Cumar
waxaa lis waydiiyay Cumar yaaku xiga qaar waxay
yiraahdeen, Cuthmaan qaarna Cali, qaarna waanka
is tagaynaa waa sababta uu sheekha kuu leeyahay,
intaa kadibna Cuthmaan weeye sida saxda ah**

**(15) وَرَابِعُهُمْ: Kooda afaraax
خَيْرُ الْبَرِيَّةِ: Ee Maqluuqa oogu kheerka badan
بَعْدَهُمْ: Sadaxdaa kadib
عَلِيٌّ: Cali weeye
حَلِيفُ الْخَيْرِ: Kheerkaa bahwadaag la ah
بِالْخَيْرِ: Kheerbuu
مُنْجَحٌ: kugulaystay**

**Waa sax kheerkaa bahwadaag la ah oo kheer buu
kugulaystay Nabiga ﷺ Wuxuu yiri waan siin
donaa oon siin donaa Calanka bari ninbaan siin
donaa Alle uu jecelyahay iyo rasuulkiisa isagana
Alle iyo rasuulkiisa Jecelyihiin subixii markuu Soo
toosay ayuu nabiga yiri aaway Cali markasey**

saxabadii kudheheen Rasuulki Allow indhaha
 ayuuka sheganayaa waxaa loo dhiibay calankii
 sidaa darteena ayuu sheekha kuu leeyahay
 Kheerbuu ku gulaystay

(16) وَإِنَّهُمْ: iyagu afartaa
 Waa Abuubakar, Cumar, Cuthmaan & Cali

وَالرَّهْطُ: iyo jamacadii
 Jamacadii yacni tabankii janada loogu bishareeyay

لَا رَيْبَ: Wax shakiya Kuma sugna
 فِيهِمْ: Dhaxdooda
 عَلَى نُجْبِ الْفِرْدَوْسِ: Janatul firdowsa dushedeey
 فِي الْخُلْدِ تَسْرَحُ: ayku waari lana fofayaan nuur

Sheekha Wuxuu rabaa inuu kuu sheego tabankii
 janada loogu bishareeyay isagoo afar hore kuugu
 sosheegay
 (17) سَعِيدٌ: Saciid weeye

وَسَعَدٌ: iyo sacad
 وَابْنُ عَوْفٍ : iyo Cabdulahhi ibnu cawf
 وَطَلْحَةُ: iyo dhalxa
 وَعَامِرُ فَهْرٍ: iyo Camirkii fahir ahaa
 (Abuu cubayda)

وَالزُّبَيْرُ: iyo zubayrkii
 الْمَمْدَحُ: Ee la amaanayey
 Hahoo Zubayr waa amaanan yahay oo nabigaa yiri
 Nabi walba gargaara ayuu lahaa gargaara
 hayguna waa Zubayr ibnu cawaam
 (18) وَقُلْ خَيْرَ قَوْلٍ: Hadal kan oogu kheer badan ka
 dheh
 فِي الصَّحَابَةِ كُلِّهِمْ: Dhamaan Saxabada
 وَلَا تَكُ: Hanoqonin
 طَعَنًا: Mid dura
 تَعِيبُ: Cebeeyay
 وَتَجَرَحُ: Oona dhawaca

YAALA DHIHI KARAA SAXAABI?

مَنْ لَقِيَ النَّبِيَّ: Qofkii nabiga la kulmay

وَأَمَّنْ: Rumeeyay

وَمَاتَ: Kudhintay

عَلَىٰ ذَٰلِكَ: Sidaa

وَلَوْ تَخَلَّتْ: haba Soo dhax gashee

رَدَّةً: gaalnimo

عَلَىٰ الْأَصْحَ: Sida saxda ha

**Qofka haduu Muslim ahaa markuu nabiga nolaa
markuu geeriyoodana galoobay hadana islanimadii
kusoo noqday saxabi nimadiisa arintaa Kuma
burayso**

**Waxaa jiraa dad markuu nabiga nolaa islaamay lkn
aanla kulmin sida najaashi Culimadana waxay oogu
yeraan Muqadramiyah**

(19) فَقَدْ نَطَقَ: Wuuka hadlay

الْوَحْيُ: Waxyigii

الْمُبِينُ: Ee cadaa

بِفَضْلِهِمْ: Saxaabada fadligooda

suuratu fatxina: وفي الفتح
 aayado ayaa ah: آي:
 Saxabada: في الصحابة:
 amaanaya: تَمَدُّحُ:

Aayadhaana waxaa kamida

Alle wuuka raali noqde: ﴿لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ﴾
 Mu"miniinta: عَنْ الْمُؤْمِنِينَ:
 markey kugula ballantamayeen: إِذْ يُبَايِعُونَكَ:
 Geed hostiis: تَحْتَ الشَّجَرَةِ:
 Allana waa ogyahay waxa: فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ:
 quluubtooda ku sugan
 Wuxuuna ku dajiyay Xasilooni: فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ:
 Wuxuuna ku abaal mariyay fatxi yacni: وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا:
 nasri dhaw

Qadarkii (20) وبِالْقَدَرِ:
 Eela Qadaray: الْمَقْدُورِ:
 Yaqiini /rume: أَيْقُنْ:
 Qadarku: فَإِنَّهُ:

دِعَامَةُ عَقْدِ الدِّينِ: Diinta Caqiidadeeda tiirkeeda weeye
والدِّينُ: Diintana
أَفِيحُ: Waasic weeye

Imaanka arkaantiisa waa lix waxaana kamida
Qadarka sabata uu sheekh si gaara oogu xusayana
waxaa weeye labo qolo ayaa kuluntay
Waxayna kala yihiin Qadariyah & Jabriyah

1:QADARIYAH

Qadariyah, Alle iyo maqluuqiisa ayeey isku
shabeheen
waxay yiraahdeen qofka markuu dhasho markaa
unbuu alle ogaaday, markuu dhinto markaa unbuu
Alle ogaaday uu micneheedu yahay Qadar majiro
Waxaa jiraa xadiis uu saxiixiyay Al_al baani uu
rasuulku leeyahay
الْقَدَرِيَّةُ مَجُوسٌ هَذِهِ الْأُمَّةُ :
Umadan kuweeda dab caabudka ahi waa Qadariyah

وَمَنْ شَبَّهَ اللَّهَ بِخَلْقِهِ فَهُوَ كَافِرٌ:

**Qofka kushabaha Alle Makhluqiisa waa gaal
Maxayeelay Alla Quraankiisa kuyiri**

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

JABRIYAH :1

Waxay dheheen

Adoonka wuuku qasban yahay: الْعَبْدُ مَجْبُورٌ عَلَىٰ فِعْلِهِ:

Wuxuu samaynayo

Micneheeduna waa dambi majiro

Hadaad zinaysato khamra cabto dhib malaha horaa

laguugu qoray dambi Kuma lihid

(21) وَلَا تُكْرِنُ: Ha inkirin

جَهْلًا: Jaahilnimo darteed

نَكِيرًا وَمُنْكَرًا: Nakiir iyo Munkar

وَلَا الْخَوْضَ: iyo xawdka nabiga

والميزان: iyo mizaanka

إِنَّكَ: Adigu

تُصَحُّ: Walaguu nasee xeenayaaye

Jaahil nimo darteed ha inkirin Munkar iyo Nakiir

aqoon baad is badaysee

Xadiiska kusugan tirmidi uu warinayo Abii Hurayda

Alle haka raali noqdee nabiga Wuxuu yir

سنن الترمذي | أبواب الجنائز باب ما جاء في عذاب القبر (حديث رقم:

(1071

1071- عن أبي هريرة قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: " إذا قبر

الميت - أو قال: أحكم -

أتاه ملكان: labo malag baa u Iman

أسودان: Mad madoow

أزرقان: indho Cagaaran

يقال لأحدهما: Midkood la yiraahdo

المنكر: Munkar

ولآخر: Midka kalana

النكير: Nakiir

Raga Munkar iyo Nakiir beninaya sababta ay

ubiniyee waxay yiraahdeen

نَكِيرٌ بِمَعْنَا فَعِيلٌ

مُنْكَرٌ Waa wax la inkiray

Luuqada ayeeyla adeen iyagoo iska indha tiray
 xadiiska nabiga hasa yeshee xitaa luuqada carabiga
 Kuma banaana arintaa, sabtuna waxay tahay
 أَسْمَاءُ الْعِلْمِ لَا مَعْنَى لَهُ

(22) وَقُلْ: Waxaa tiraahdaa
 يُخْرِجُ اللَّهُ: Alle Wuu soobixin donaa
 الْعَظِيمُ: Alihii waynaa
 بِفَضْلِهِ: Fadligiisa ayuuna kaga sobixin donaa
 مِنَ النَّارِ: Naarta
 أَجْسَادًا: Jasad yaalo
 مِنَ الْفَحْمِ: Dhuxuloobay
 تُطْرَحُ: Waala xoori/tuuri
 (23) عَلَى النَّهْرِ: Wabi baa lagu tuuri
 فِي الْفِرْدَوْسِ: Janada dhaxdeeda ahaaday
 تَحْيَا: Wayna nolaan/jasad yaaalkas
 بِمَائِهِ: Wabiga biyihiisa ayeeyku nolaan
 كَحَبِّ حَمِيلِ السَّيْلِ: Sida xabadii uu dad qaaday oo kale
 إِذْ: jeer/waqti
 جَاءَ: uu yimid
 يَطْفَحُ: isagoo sabayna ya/biyo badan wada

Sheekha halkan Wuxuu ku radinaya labo qolo Khawaarij & Muztazilo

1:KHAWAARIJ

**Waxay yiraahdeen Qofkii dambi wayn galaa
Aduunkana waa gaal Aaqirana naar wuuna kuwaari**

2:MUCTAZILO

**Muctazilo ayaa isku dayey iney saxaan Khawaarijta
Sidaa maaha Khawaarij qofka haduu dambi wayn
galo Aduunkana Muslim maaha Gaalna maaha
dhexduu kujiraa lkn Aqiro naarta wuuku waari**

**Labadooduba waxayka simanyihiin qofka haduu
dambi wayn galo inuu naarta kuwaari
Rasuulkeena muxamed Wuxuu noo sheegay**

**Qofkii imaan Kudhintay wax yarna ha ahadee in
naarta laga Soo saari doono**

(24) فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ: Rasuulkii Alle

للْخَلْقِ: Makhluuqa

شَافِعٌ: Waa mid ushafeeca qaadayo

وَأَنَّ عَذَابَ الْقَبْرِ: Cadaabul Qabriga/iyo nimcadiisa

حَقٌّ: Xaq weeye /wax jiro weeye

مَوْضَعٌ: Oola cadeeyay

**Sheekh labo arin ayuu halkan ku sheegay
Shafeecada nabiga Alle hanagu daree kuwii
shafecadiisa helee iyo Cadaabul qabriga**

CDAABUL QABRIGA

**Qaarbaa beeniyay Cadaabul Qabriga waxayna
yiraahdeen**

لَوْنَبَشْنَا الْقَبْرَ لَوَجَدْنَاهُ كَمَا هُوَ:

**Hadaan faag faagno Qabriga siduu qofka ahaa
ayaan oogu tagaynaa**

Kuwa hadalkaa yiri laba Shayba waa lagu qanciyay

**Ayadaha iyo axadiista kusoo arooray
Mida labaadna waxaa lagu yiri bal eega Caqli
Xumadiina iyo garaad yaridiina qofkii xalay kula**

**seexay ayaa laga yabaa in marna la bursanayey
marna la cadaabayey wuuna kula sexee bal
kawarama**

**(25) وَلَا تُكْفِرَنَّ: Ha galaysiinin
أَهْلَ الصَّلَاةِ: Salaada eheelkeeda
وَإِنْ عَصَوْا: Dambiba Hala yimadaane
فَكُلُّهُمْ: Khalqiga dhamantii
يَعْصِي: Alle way casiyaan
وَدُو الْعَرْشِ: Allaha Carshiga usaxiibka ahna
يَصْفَحُ: ayaa cafiya**

**(26): وَلَا تَعْتَقِدْ: Ha aaminin
رَأْيِ الْخَوَارِجِ: Khawaarijta ra"yigooda
إِنَّهُ: Khawaarijta ra"yigooda
مَقَالَ: Oraah weeye
لِمَنْ: Cidii
يَهْوَاهُ: Jeclaata
يُرْدِي: Waa halagaa
وَيَفْضَحُ: Waana cebeyaa**

Khawaarijta horaan usoo sheegnay waa kuwii yiri
 qofkii dambi wayn galaa naartuu kuwaari
 .Shekha Wuxuu yiri ha aaminin ra'yiga khawaarijta
 ra"yi ayuuka cabiray oo meesha diin Kuma hayaan
 cidii jeclaatana wuu halaagsami una dheer ceeb

(27) وَلَا تَكُ: Ha ahaanin

مُرْجِيًّا: dib dhige

لُعُوبًا: Ciyaar badan

بِدِينِهِ: diintiisa kuciyaara

أَلَا: Hoyaay

إِنَّمَا: Wax kale maahee

الْمُرْجِيُّ: Ninka murjiga ahi

بِالدِّينِ: Diintuu

يَمْرَحُ: Kuciyaara

Nusqa kale

يَمْرَحُ: Kukaftamaa

Murjio diinta ayeyy kuciyaraaan oo waxay

yiraahdeen

لَا يَضُرُّ: Ma dhibayso

مَعَ الْإِيمَانِ: imaanka la jirkiisa

دَنْبٌ: dambi

لَمَنْ عَمِلَهُ: Cidii samaysa

**Murjio waxay yiraahdeen Alle iyo rasuulkiisa
hadaad marba qirtay dambi waxba kaama dhibayo
Zinayso, khamra cab, wax dil, dhac, uu macnaheeda
yahay imaanka inuusan ziyaadin uuna nusqaamin
imaanka Abuu Bakar iyo kaaga waa isku mid. sidaa
darteed ayuu sheekha kuleeyahay Murjio waa kuwa
kuciyaaraya diinta**

**Gaalada Xumaanta Muslimiinta waxay oogu dhax
fafiyeen si ey imaanka ooga nusqamiyaan
Galadaa aaminsan inuu imaanka ziyaadi Oona
nusqaami daliilkana dib ayeeynu ka keeni**

Waxaa tiraahdaa: وَقُلْ: (28)

إِنَّمَا الْإِيمَانُ: imaanku

قَوْلٌ: Waa Oraah

وَنِيَّةٌ: iyo niyo

وَفِعْلٌ: iyo ficil

عَلَى قَوْلِ النَّبِيِّ: Nabiga hadalkiisaa
مُصَرَّحٌ: Lagu Cadeeyay

Sheekha sadax arin ayuu halkan ku sheegay
الإِيمَانُ: Imaanku
قَوْلُ بِاللِّسَانِ: Carabka inaad kaga dhawaaqdo
وَتَصْدِيقُ بِالْقَلْبِ: Qalbigana aadka rumayso
وَعَمَلٌ بِالْأَعْمَالِ: Xubnahana aadka shaqaysiiso

Sadaxdaasi arin dadbaa kulumay

1:Carabka inaad kaga dhawaaqdo

Nabiga Adeerkii Abuu Dhaalib ayaa laga waayey
ooku sabatay inuu Naarta kuwaaro

2: Qalbiga in laga rumeeyo

Munafiqiintii ayaa laga waayey sasayna naarta
kugaleen uuna madaxa u"ahaa Cabdulahii Ibnu ubay

3:Xubnaha in laga shaqaysiiyo

Sida salaada oo midkaan salaad tukan waa gaal

وَيَنْقُصُ: (29) Wuuku nusqamaa

طُورًا: Xili

بِالْمَعَاصِي: Dambiga

وَتَارَةً: marna/xilina

بِطَاعَتِهِ: Alle dhacadiisuu

يَنُمِي: Kuziyadaa

وَفِي الْوَزْنِ: Mizaankana

يَرْجَحُ: Kucus ladaa

**Murjio ayaa aaminsan inuu imaanka ziyaadin Oona
nusqaamin inuu ziyaado oo nusqaamo aayado
badan ayaa udaliila sida**

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ: Mu"miniinta dhabta ahi

الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ: Waa kuwa marka Alle laxuso

وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ: ay cabsato Quluubtooda

وَإِذَا تَلَيَّتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ: Marka lagu Akhriyo korkooda

ayaadka Alle

زَادَتْهُمْ إِيمَانًا: ay imaan u kordhiso

وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ: Allahooda uun tala saartay

(30) وَدَعَّ عَنْكَ: Katag

عَنْكَ آراءَ الرِّجَالِ: Raga araa dooda

وَقَوْلُهُمْ: iyo hadalkoodaba

فَقَوْلُ رَسُولِ اللَّهِ: Rasuulka hadalkisaa

أَزَكَى: Ka Dhaahir nimo badan

Nusqa kale

أُولَى: Ka mudan

وَأَشْرَحُ: Kana Waasic San/wax cadayna og

(31) وَلَا تَكُ: Ha ahaanin

مِنْ قَوْمٍ: Qoom

تَلَهُوُ: Kuciyaara

بِدِينِهِمْ: Diintooda

فَتَطْعَنَ: Oodura

فِي أَهْلِ الْحَدِيثِ: Dadka ehlu xadiiska ah

وَتَقْدَحُ: Oona Ceebeeya

(32) إِذَا مَا اعْتَقَدْتَ: Hadaad aaminto

الذَّهْرَ: Zamanka

يَا صَاحٍ: Saaxibkayoow

هَذِهِ: oo tan/Caqiidada ehlu sunna

فَأَنْتَ عَلَى خَيْرٍ: Adiga kheer dushisaa

تَبَيَّتْ: Kubaryi

وَتُصْبِحُ: Kuna Waa bariisan

**.Alla mahad iska leh
halkaa waxaa noogu dhamaaday Manduumatu
.Xaaiyah**

**Waxaynu ku xijinaynaa Lamiyatu Ibnu Taymiyah.
waxaa loo tiriya Qisidadaan Ibnu Taymiha wayna
.ka sugantahay xagiisa**

**Alla Mahad oo ildil usugnaatay.Halkaa waxaa noogu
dhamaaday Manduumatu Xaaiyah
Waxaynu kuxijinaynaa Lamiyatu Ibnu Taymiyah isku
wax ayeey ka hadlayaan sidaa darteed Isa saarka
ayaan xooga saari donaa inshalah oo mafaah
faaahin doono**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

midka iway dinayiow: (1) يَاسَائِلِي

aniga math habkayga: عَنْ مَذْهَبِي

iyoy caqiidadayda: وَعَقِيدَتِي

Halaguugu irzaqee: رُزْقَ

Hanuun: الْهُدَى

Kebaa: مَنْ

Hanuun: الْهُدَايَةِ

iwaydiin: يَسْأَلُ

Halkan waxaaka cad in sheekh la waydiiyay maxaad
aamin santahay isagoo kajawabayana Wuxuu yiri

Dhagayso: (2) اِسْمَعْ

Hadal xaqiiqa ah: كَلَامَ مُحَقِّقٍ

Hadalkiisa: فِي قَوْلِهِ

Uunsan ka noqonaynin: لَا يَنْتَنِي

Xagiisa: عَنْهُ

Badalna uu uqadanaynin: وَلَا يَتَبَدَّلُ

**Sheekha Wuxuu ku leeyahay hadalka aankuu
soowado waa hadal xaqiiqa ah, Kama noqonayo
waligeey wax aanku badalana majirto. hadal walba
oo aan kuu sheegi rabana daliil ayaan uhaystaa
Ibnu taymiyoow maxaad aamin santahay**

Saxabada jacaylkooda: (3) حُبِّ الصَّحَابَةِ:

Dhamaantood: كُلُّهُمْ

aniga: لِي

mathhab ayuu ii yahay: مَذْهَبٌ

Saxaabada jacaylkooda iyo udhawaan: وَمَوَدُّ الْقُرْبَىٰ

shahooda

tasaan: بِهَا

Oogu dhawaan: اتَّوَصَّلْ

Manduumatu xaaiyah waxaan kusoo marnay

(4) وَقُلْ خَيْرَ قَوْلٍ فِي الصَّحَابَةِ كُلِّهِمْ

وَلَا تَكُ طَعَانًا تَعِيبُ وَتَجْرَحُ

فَقَدْ نَطَقَ الْوَحْيُ مَبِينٌ بِفَضْلِهِ

وَفِي الْفَتْحِ آيٌ فِي الصَّحَابَةِ تَمْدَحُ

**Hahoo Saxabada in lajeclaado waa imaan Saxabada
oo laduro wax laga sheego waa nifaaqnimo**

**Jacaylka Saxabada waa inaad qaado wadadii eey
qadeen aad aaminto waxayaminsanaye**

**(5) وَلِكُلِّهِمْ: Dhamaan saxaabada:
قَدْرٌ عَلَى: Sharaf iyo qiimo ayeey leyihiin:
وَفَضَائِلُ: iyo dheraad:
لَكِنَّمَا الصَّدِيقُ: Lakiin Abuu Bakar:
مِنْهُمْ: Saxaabada xagooda:
أَفْضَلُ: asagaa oogu fadli badan:
(6) وَأَقُولُ: waxaanka dhihi:
فِي الْقُرْآنِ: Quraanka dhaxdiisa:
مَا: Wixii:
جَاءَتْ: kuyimid:
بِهِ: Quranakuba:
آيَاتُهُ: ayadihiisa:
فَهُوَ الْكَرِيمُ: Quraankii kariimka ahaa:
الْمُنْزَلُ: eela sodajiyay/wixii kuyimid baan dhihi:
(7) وَأَقُولُ: Waxaan dhihi:
قَالَ اللَّهُ: Alle Wuxuu yiri:
جَلَّ جَلَالُهُ: Alihii waynaa:
وَالْمُصْطَفَى: iyo kii la doortay:
الْهَادِي: ee hanuunin jiray:
وَلَا أَتَأْوَلُ: Mana ta"wiilinayo:**

Wuxuu alle dhoho unbaan dhihi Alle Wuxuu yiri

وَالسَّمَوَاتِ مَطْوِيَّاتٍ بِيَمِينِهِ

Alle Malinta Qiyaame samooyin ayuu ku duubi

doonaa Midiigtiisa

Midigtiisa waana mid u qalanta hana awilin qaara

kufasiray midigtasi Awodiisa shekh Wuxuu

kuleeyah awood ha dhihine siduu Alle yiri un dheh

Sababta anan anaga u awileenin ayaa waxay tahay

Ayadaha sida ey kusoodageen ayuu nabiga

Saxabada ubaray mana awilin saxabadiina

tabiciyiintii ayeey sidaa kusii bareen kajiil kajill

Rasuulka Wuxuu yirina ta"wiilin maayo oo wuxuu

yiri ilahey wuu qoslaa Anna waxaa uun leeyahay

ilahey wuu qoslaa wuu sodagaa ilahey habeen

walba Anna waxaan leeyahay wuu sodagaa heen

walba

Dhamaan Ayadaha sifaadka ka: (8) وَحَمِيعُ آيَاتِ الصِّفَاتِ:

hadlaya

Waxaan umari: أُمِرُّهَا
Si dhaba /Xaq ah: حَقًّا

Sidii: كَمَا

ey sooguriyeen: نَقَلَ

Jiilkii inaga horeeyay/salafkii: الْأَوَّلُ

waan celin: (9) وَأَرَدُ

amanadeeda/Blanata: عَهْدَتَهَا

Kuwii Soo raray: إِلَى نَقَالِهَا

Waanaka ilaalin: وَأَصُونُهَا

Shay dhamaantiis: عَنْ كُلِّ مَا

La maleeyo: يُتَخَيَّلُ

Alle ha fool xumeeyo oo ha cebeeyo (10) قُبْحًا

Qof: لِمَنْ

ka tuuray: نَبَذَ

Quraanka: الْقُرْآنَ

Gadashiisa: وَرَاءَهُ

markuu wax Soo daliil sanna: وَإِذَا سَتَدَلَ

Wuxuu dhihi: يَقُولُ

Akhdhal baa wuxuu yiri: قَالَ الْأَخْطَلُ

Waxaa jiraa ragleh Quraanku waa makhluuq Marka

la yiri daliil ukeenana yiraahda Akhdhal baa yiri
ninkaasna Wuxuu ahaa nin nasraani ah oo yahuuda
oo gaala

Mu"miniinta: وَالْمُؤْمِنُونَ (11)

Way arki donaa: يَرَوْنَ

Si dhaba: حَقَّارَ

Rabigooda: رَبِّهِمْ

Samadana: وَالْإِلَهِ السَّمَاءِ

Kayfiyad la" aan buu: بِغَيْرِ كَيْفٍ

Sodagaa: يَنْزِلُ

**Sheekha labo arin ayuu halkan ku sheegay
In Alle la arki doono malinta qiyaame waxaana
udaliila Ayadaha Quranka ah suuratu qiyama surada
75 ayada ayada 22 ilaa 23& suuratu yuunis suurada
10 ayada 27**

**Wuxuu Kale ee uu sheekha nosheegay in uu Alle
sodago**

Sodagitaanka walaguu garan: النَزْلُ مَعْرُوفٌ

Qaabkana qof yaqaano maleh: وَالْكِيفِيَّةُ مَجْهُولٌ

in aad rumayso in uu alle sodago waa: وَالْإِيمَانُ بِهِ وَاجِبٌ

waajib

in su"aal laga keeno waa bidco: وَالسُّؤَالُ عَنْهُ بِدْعَةٌ

Waxaan qiri: وَأَقْرَأُ (12)

Mizaanka: بِالْمِيزَانِ
 iyo Xawdka: وَالْحَوْضِ
 Kasoo: الَّذِي
 Aan rajaynayo: أَرْجُو
 aniga: بَأْنِي
 Xowdka: مِنْهُ
 Cokonaansho: رِيَاءً
 inana kaga cabi doono: أَنَّهُلُ

Inaan rumaysanahay iska daaye waxaan rajaynaya
 inaan kacabi doono
 inshalahu waadka cabi doontaa anagana waanka
 cabi donaa

Waxaan sidaa Soo kale qiri: (13) وَكَذَا
 Jidka siraadh: الصِّرَاطُ
 Waala taagi: يُمَدُّ
 Naarta jahanamo dusheeda: فَوْقَ جَهَنَّمَ
 Kii Alle cibadada u Kali yeeli jiray: فَمُسَلِّمٌ
 Wuu badbaadi: نَاجٍ
 midka kalana: وَآخِرُ
 Wuuku dhici: مُهْمَلٌ
 Naartana: (14) وَالنَّارُ
 Waxaa gali: يَصْلِيْهَا

Midkii xumaa: الشَّقِيُّ
 Alle xikmadiisu ayuu kugali: بِحِكْمِهِ
 Sidaa Soo kale: وَكَذَا
 MidkiiAalle ka baqayey: التَّيُّ
 Janooyin buu: إِلَى الْجَنَانِ
 Gali: سَيَدْخُلُ
 Midkasta oo nool: (15) وَلِكُلِّ حَيٍّ
 Oo mukalaf ah: عَاقِلٍ
 Qabrigiisa dhaxdiisa: فِي قَبْرِهِ
 Camal baa ahaaday: عَمَلٌ
 Lala xririi rinayo: يُقَارِنُهُ
 Halkaa: هُنَاكَ
 Oola waydiin: وَيُسْأَلُ
 Qofka mukalafka ah markuu dhinto Su'aalo ayaa la
 waydiin eey oogu horayso Rabigaa yuu aha
 sheekha Wuxuu ku radinaya kuwii beeniyay
 Cadaabul qabriga

Kaas: (16) هَذَا
 Waa wixii uu rumaysanaa Imamu shafici: اِعْتَقَادُ الشَّافِعِيِّ
 iyo malik: وَمَالِكٍ
 iyo Abii Xaniifa: وَأَبِي حَنِيفَةَ
 intaa kadibna: ثُمَّ

imaamu axmad ayaa laga Soo raray: أَحْمَدُ يُنْقَلُ
 Hadaad raacdo: فَإِنْ اتَّبَعْتَ
 Wadadoodaa: سَبِيلَهُمْ
 mid la wafajiyay ayaa tahay: فَمَوْفِقٌ
 Hadaad bidco bilabatana: وَإِنْ ابْتَدَعْتَ
 Ma ahaanin: فَمَا عَلَيْكَ
 Mid kuu gargaara: مُعَوِّلٌ

Alla mahad iska leh Halkaa ayuu noogu dhamaaday
 Kitaabka Waxaynu jecel nahay bishii ama labadii
 bilood inaa hal ama laba kitaab aan Soo saarno
 inshaalh mardhaw waxay sosaraynaa kitabadaan
 لا مية ابن الورد ، قواعد الفقيه، عنوان الحكم

قصيدة الصفي، ليس الغريب، منظومه الالبيري

CODSI

**Akhristaha halkaan ila Soo garayow ahmiyad gaara
Ayaad ii leedahay.Marka hore Alle waxaan kaaga
baryayaa ajar aanla Soo koobi Karin inuu
kaasiiyo.Marka labaadna waxaan codsanaa wixii
khaladaad sixid u baahan oo aad ku aragtay
dhiganahaan inaad igula Soo wadaagto What'sp
lambarkan:+254729401013**